

ONA TILI DARSLARIDA INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI

Sadoqat Qosimova Mo'ydinjonovna

Andijon viloyati Shahrixon tumani

Shahrixon agrosanoat texnikumi ona tili va adabiyot fani

o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada ona tili darslarida interaktiv metodlardan foydalanishning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni ilmiy-pedagogik jihatdan yoritilgan. Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchini passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantirish muhim vazifa hisoblanadi. Interaktiv metodlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, nutqiy faoliyati, ijodkorligi va muloqot madaniyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Maqolada "aqliy hujum", "klaster", "insert", "rol o'ynash", "bahs-munozara" kabi metodlarning ona tili darslarida qo'llanishi, ularning didaktik imkoniyatlari va amaliy ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, interaktiv metodlarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirish, o'quvchilarning bilimni chuqur va mustahkam o'zlashtirishiga ta'siri yoritib berilgan. Tadqiqot natijalari ona tili o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma sifatida xizmat qilishi mumkin.

Kalit so'zlar: ona tili ta'limi, interaktiv metodlar, ta'lim samaradorligi, o'quvchi faolligi, nutqiy kompetensiya, zamonaviy pedagogika.

Bugungi globallashuv va axborotlashgan jamiyat sharoitida ta'lim tizimi oldiga yangi talablar qo'yilmoqda. Ayniqsa, ona tili ta'limida o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. An'anaviy dars usullari bu ehtiyojni to'liq qondira olmayotgan bir paytda, interaktiv metodlar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Interaktiv metodlar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, darsni jonli va mazmunli tashkil etishga imkon beradi.

“Интерактив” so‘zi inglizcha “interact” — o‘zaro ta’sir ma’nosini anglatadi. Interaktiv metodlar — bu o‘quvchilarning dars jarayonida faol ishtirokini ta’minlaydigan, ularni fikrlashga, bahslashishga, tahlil qilishga undaydigan ta’lim usullaridir. Bunday metodlar o‘quvchining shaxs sifatida rivojlanishiga xizmat qiladi.

Ona tili darslarida interaktiv metodlar til hodisalarini tushunish, matn bilan ishlash, grammatik bilimlarni amaliyotda qo‘llash imkonini beradi. Natijada bilimlar faqat nazariy emas, balki amaliy ahamiyat kasb etadi.

Ona tili fanining asosiy maqsadi — o‘quvchilarda to‘g‘ri, ravon va ta’sirchan nutqni shakllantirishdir. Interaktiv metodlar ushbu maqsadga erishishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Birinchidan, interaktiv metodlar o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. O‘yin elementlari, jamoaviy ishlash, muammoli vaziyatlar o‘quvchini faol bo‘lishga undaydi.

Ikkinchidan, bu metodlar o‘quvchilarning muloqot madaniyatini rivojlantiradi. Bahs-munozara, rol o‘ynash orqali o‘quvchi o‘z fikrini erkin bayon etishni o‘rganadi.

Uchinchidan, interaktiv metodlar tanqidiy va ijodiy fikrlashni shakllantiradi. O‘quvchi tayyor bilimni emas, balki bilimni izlab topishni o‘rganadi.[1]

Ona tili darslarida qo‘llaniladigan interaktiv metodlar

“Aqliy hujum” metodi — muayyan mavzu yuzasidan tezkor fikrlar yig‘ish imkonini beradi. Bu metod o‘quvchilarning erkin fikrlashiga yordam beradi.

“Klaster” metodi — tushunchalar o‘rtasidagi bog‘lanishni aniqlashda samarali. Grammatik mavzularni o‘rganishda keng qo‘llaniladi.

“INSERT” metodi — matn bilan ishlashda qo‘llanilib, o‘quvchining tahliliy fikrlashini rivojlantiradi.

“Rol o‘ynash” metodi — nutqiy vaziyatlarni modellashtirib, o‘quvchilarning og‘zaki nutqini boyitadi.

Bahs-munozara metodi — fikrni asoslash, dalillash ko'nikmalarini shakllantiradi.[3]

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilarning bilimni o'zlashtirish darajasi yuqori bo'ladi. O'quvchi bilimni eslab qolish bilan cheklanmaydi, balki uni qo'llashni ham o'rganadi.

Shuningdek, bu metodlar o'quvchilarda ijtimoiy faollik, jamoada ishlash, mas'uliyat hissini shakllantiradi. Bu esa barkamol shaxs tarbiyasida muhim omil hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, ona tili darslarida interaktiv metodlardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishning muhim omilidir. Ushbu metodlar o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantiradi, mustaqil va ijodiy fikrlashga o'rgatadi. Zamonaviy ona tili o'qituvchisi interaktiv metodlarni puxta egallashi va ularni dars jarayonida maqsadli qo'llashi lozim. Bu esa ta'limning samaradorligini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Yo'ldoshev J.G'. Pedagogik texnologiyalar asoslari. — Toshkent: O'qituvchi, 2018. — 112–118-betlar.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. — Toshkent: Ma'naviyat, 2008. — 45–52-betlar.
3. Qodirov A.Q. Ona tili o'qitish metodikasi. — Toshkent: Fan, 2016. — 89–97-betlar.
4. Ishmuhamedov R.J. Ta'limda interaktiv metodlar. — Toshkent: Innovatsiya, 2019. — 23–31-betlar.
5. To'xtaboyev N. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Universitet, 2020. — 56–63-betlar.